

«TaxFree Shopping». Схема дій дій така:

1. Во время покупки (минимальный размер – 120 евро) попросить продавца оформить чек TaxFree на ваше имя. Обязательно сверьте все данные (ФИО, страна проживания, адрес, номер паспорта) и полноту заполнения документа.

2. На таможне нужно будет предъявить вещи в пункте, отмеченном знаком TaxFree. Требуется, чтобы вещи были новые, с сохраненными ярлыками и товарными упаковками. Не сдавайте вещи в багаж до проверки покупок таможней. После досмотра на чек поставят печать. Срок действия чека 90 дней.

3. Получить деньги можно любым, выбранным туристом способом: наличными в пункте возврата налога (в аэропорту) или на пластиковую карту (тогда реквизиты надо сразу указать в чеке TaxFree). Возврат на кредитку произойдет в течение пяти недель.

Литература

1. Fragistas C. Greece. International En-cyclopedia of Comparative Law. Vol. 1. 1976. P.G49-62.

2. URL: <https://credit-card.ru/articles/traveling/cards-in-greece.php>

3. Нечаев В.М. Древнегреческое право. Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона: в 86 т. (82 т. и 4 доп.). СПб., 1890-1907.

УДК 347(043.2)

Андрусенко В.В., адвокат,
м. Дніпро, Україна

ЕМАНСИПАЦІЯ НЕПОВНОЛІТНІХ ЗА ЦИВІЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Головним обов'язком держави (відповідно до ст. 3 Конституції України) є утвердження і забезпечення прав і свобод людини. Саме тому у праві традиційно велике значення надається моменту та умовам набуття особою здатності самостійно здійснювати свої цивільні права та обов'язки, тобто повної цивільної дієздатності.

За загальним правилом, повна цивільна дієздатність настає при досягненні 18-річного віку. При цьому досить поширеною є думка, що, лише набуваючи повноліття, особа стає зрілою. Однак, як із цього приводу справедливо зауважував І.Ф. Шершеневич, цілком можливо, що особа досягне зрілості раніше законного строку, і тоді для неї було б тяжко знаходитись під зайвою опікою; можливо, навпаки, що особа залишиться розумово відсталою і після досягнення строку, і тоді було б небезпечно залишати її без керівника [1, с. 69].

Якщо звернутися до римського права, то одним із шляхів набуття

особою дієздатності було звільнення дитини від влади батька в результаті спеціальної процедури – емансипації. Так, за традицією, батько тричі «продавав» (манципіював) дитину особі, яка, у свою чергу, звільняла підвладного на волю. Пізніше процедура емансипації була значно спрощена й допускалась за усною заявою батька перед судом [2, с. 173; 5, с. 137].

У загальному вигляді емансипація може розглядатись як набуття особою цивільної дієздатності у повному обсязі. Однак на відміну від самої дієздатності (як здатності особи своїми діями набувати для себе цивільних прав та обов'язків), емансипація не є здатністю або властивістю, що притаманна самій особі, а є процесом набуття особою цих якостей. У зв'язку з цим поняття «емансипація» пов'язане з визначенням таких моментів, як процедура, час та умови набуття особами цивільної дієздатності у повному обсязі.

Законодавець закріпив виключну процедуру, яка дозволяє набутти повної цивільної дієздатності раніше досягнення повноліття. Так, ст. 35 ЦК України передбачено умови набуття повної цивільної дієздатності неповнолітнім. Зокрема, зазначено такі підстави, коли може бути надана повна цивільна дієздатність:

- 1) фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і працює за трудовим договором;
- 2) неповнолітній особі, яка записана матір'ю або батьком дитини;
- 3) фізичній особі, яка досягла шістнадцяти років і яка бажає займатися підприємницькою діяльністю [3].

Різні підстави набуття повної цивільної дієздатності неповнолітніми обумовлені різними цілями законодавця. Так, цілком вірним є твердження, що емансипація неповнолітніх, які здійснюють трудову або підприємницьку діяльність, провадиться з метою стимулювання, заохочення їх можливістю бути достроково залученими до цивільного (підприємницького) обігу, не чекаючи настання повноліття [4, с. 48].

При цьому як підприємець фізична особа може бути зареєстрована за наявності письмової згоди на це батьків (усиновителів), піклувальника або органу опіки та піклування. У цьому разі її повна цивільна дієздатність настає з моменту державної реєстрації.

Звичайно, що емансипація неповнолітніх з підстави запису їх матір'ю або батьком дитини провадиться не з метою їх стимулювання до народження неповнолітніми дітей, а з метою повноцінного виконання батьківських обов'язків та можливості охорони прав та свобод своїх дітей (оскільки у разі ненадання неповнолітнім батькам повної дієздатності і вони, і їх малолітні новонароджені діти фактично будуть мати неповну і часткову дієздатність, що не дозволить їм стати повноцінними членами суспільства).

Глава 3 розділу IV Цивільного процесуального кодексу України

регламентує процедуру розгляду судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Так, ст. 242 передбачено, що розглядається заява неповнолітньої особи, яка досягла шістнадцятирічного віку, про надання їй повної цивільної дієздатності у випадках, встановлених Цивільним кодексом України, за відсутності згоди батьків (усиновлювачів) або піклувальника, яка подається до суду за місцем її проживання. При цьому зміст заяви (ст. 243 ЦПК України) повинні становити дані про те, що неповнолітня особа працює за трудовим договором або є матір'ю чи батьком дитини відповідно до актового запису цивільного стану [5]. Тут відразу є очевидною розбіжність зі ст. 35 ЦК України, яка передбачає можливість надання повної цивільної дієздатності й особі, яка бажає займатися підприємницькою діяльністю (ч. 3 ст. 35). Проте підприємництво – це тяж праця, можливо, навіть більш важка та відповідальна, ніж за трудовим договором, оскільки передбачає несення додаткових фінансових ризиків.

При прийнятті рішення щодо надання неповнолітньому повної цивільної дієздатності суд повинен враховувати безліч різноманітних чинників. Найбільш важливими з них, на наш погляд, є такі: 1) психосоціальний критерій та 2) майновий стан неповнолітнього.

Отже, емансипація неповнолітніх є таким правовим станом останніх, згідно з яким вони вправі самотійно, за власною волею, незалежно ні від кого визначати юридично значимі умови своєї поведінки.

Підсумовуючи наведене, варто зазначити, що процедура набуття неповнолітнім повної цивільної дієздатності (у загальному вигляді) настає таким чином:

По-перше, наявні підстави для емансипації неповнолітнього, передбачені ст. 35 ЦК України (особа досягла 16 років і працює за трудовим договором, або є підприємцем, або ж записана матір'ю чи батьком дитини).

По-друге, така особа отримує згоду батьків і орган опіки та піклування своїм рішенням надає їй повну цивільну дієздатність.

По-третє, у разі неотримання згоди батьків або органу опіки та піклування особа може набутти повної цивільної дієздатності в судовому порядку.

Література

1. Шершеневич Г.Ф. Учебник русского гражданского права (по изд. 1907 г.). Москва: Спарк, 1995. 556 с.
2. Памятники римского права: Законы XII таблиц. Институция Гая. Дигесты Юстиниана. Москва: Зерцало, 1997. 608 с.
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435. Відом. Верхов. Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.
4. Букшина С.В. Эмансипация несовершеннолетних граждан по законодательству Российской Федерации: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03.

Новосибирск, 2003. 185 с.

5. Цивільний процесуальний кодекс України. Закон від 18.03.2004 р. № 1618. Відом. Верхов. Ради України. 2004. № 40–41. Ст. 492.

УДК 347.67(477)(043.2)

Биркович О.І., к.ю.н., доцент,
Ужгородський національний університет, м. Ужгород, Україна

Карпишин Р.М., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПОВІДАЛЬНОГО ВІДКАЗУ

На сьогоднішній день одним із дискусійних питань у цивільному законодавстві залишається спеціальні заповідальні розпорядження, а саме заповідальний відказ. Одним із таких дискусійних питань є проблеми строку прийняття та відмови від заповідального відказу.

За своїм призначенням заповідальний відказ як розпорядження заповідача відповідно до ст. 1238 ЦК України, що має назву «Предмет заповідального відказу», полягає в покладенні обов'язку на спадкоємця виконати певні дії майнового характеру (передати майнове право або передати у власність чи за іншим речовим правом річ, що входить або не входить до складу спадщини), у межах реальної вартості майна, яке перейшло до нього, з вирахуванням частки боргів спадкодавця, що припадають на це майно, на користь відказоодержувача, який, в свою чергу, має право вимоги до спадкоємця [1].

Оскільки заповідальний відказ є розпорядженням в межах заповіту, який, в свою чергу, є одностороннім правочином, то правильним буде погодитись із думкою тих авторів, які називають заповідальний відказ одностороннім волевиявленням, односторонньою угодою, одностороннім правочином або одностороннім розпорядженням.

Право заповідача на заповідальний відказ — заповідач має право зробити у заповіті заповідальний відказ. Відказоодержувачами можуть бути особи, які входять, а також ті, які не входять до числа спадкоємців за законом.

Заповідач покладає на спадкоємця за заповітом виконання будь — якого зобов'язання на користь однієї або кількох осіб (відказоодержувачів), які набувають права вимагати його виконання.

Відказоодержувачами можуть бути як особи, що входять, так і які не входять у коло спадкоємців за законом.

Виникає проблема з питання про строк прийняття та відмови від заповідального відказу та межі його дії. Тобто в який термін він може